

BEGROTING 2013

algemene beschouwingen LADA (democratie Anders)

De begroting van 2013 van Hollands Kroon stelt LADA bepaald niet gerust. Een tekort van bijna 7 ton wordt opgevangen door dit uit de reserves te halen. Voorlopig is de zaak daarmee gered. Er zijn nog te veel onduidelijkheden over wat ons te wachten staat: risico's die niet te overzien zijn of zelfs nog niet geïnventariseerd. Beleid dat ontbreekt. Toch worden er keuzes gemaakt. De pijn komt hard aan bij verenigingen, stichtingen en dienstverlening als bibliotheek en servicepunten. Bezuinigen met de botte bijl. Dat kan en moet anders. Meer fasering en begeleiding vanuit de gemeente. Komende dagen zal LADA proberen die pijn te verzachten door met alternatieven te komen. De steun van andere partijen is daarvoor ook nodig.

Voorzitter, leden van de raad,

Het belangrijkste deel van deze algemene beschouwingen zal gaan over: Besturen in crisistijd. De vraag hierbij is: hoe brengen we een omslag tot stand die verder gaat dan het sluitend krijgen van de begroting 2013. Wat geven we op en wat krijgen we er voor terug? Immers, doorgaan is geen optie. Ook 2014 kan voor nieuwe onaangename verrassingen zorgen. Over de aard en oorzaak van de crisis bestaat geen eenduidigheid, al is er breed draagvlak voor de stelling dat het soberder en duurzamer zal moeten. LADA gaat daar voor. Wel pleiten we voor een gefaseerde route. Want de zorg bij dit alles is: hoe brengen we die boodschap over naar de burger? Kan die de snelheid van de verandering aan? Kunnen stichtingen, verenigingen en verbonden partijen dit tempo aan? Financieel en mentaal.

De crisis is de meest confronterende financieel/economische ontwikkeling sinds de tweede wereldoorlog. Verworvenheden die niet blijken te bestaan. Een naoorlogse generatie die alleen groei en op consumptie gebaseerde welvaart heeft meegemaakt. Ook zij zullen in de neergang nieuw perspectief moeten vinden. Een uitdaging die wij alleen gezamenlijk tot een goed einde kunnen brengen. Samen, jong en oud Samen, arm en rijk. Samen werkgevers en werknemers en vooral: samen burgers en bestuur. Juist hier is nog het nodige mis.

Om het veranderingsproces aan te kunnen zullen we eerst aan de randvoorwaarden moeten werken. Is onze strategische visie crisisbestendig? Hoe haalbaar hebben we onze visie geformuleerd? Als randvoorwaarde geldt dat burger en bestuur elkaar moeten kunnen vertrouwen en respecteren. Belangrijk is ook dat we grenzen aan elkaars mogelijkheden zien en erkennen. Wensdromen zullen ook haalbaar moeten blijken, over en weer. Burgers die door botte bezuinigingen grip op hun eigen leefomgeving dreigen te verliezen, verliezen we ook in de noodzakelijke burgerparticipatie. Het kan leiden tot een begin van een ongewenste neerwaartse spiraal.

Daarom zullen we niet alleen kerntaken maar ook kernwaarden moeten benoemen. "Hollands Kroon ontbreekt visie", zo lezen we deze week in het NHD. De strategische visie, het imago dat we willen nastreven is blijkbaar niemands eigendom, de bezuinigingen worden niet ervaren als een operationele stap in het proces. Waarschijnlijk is dat het probleem. Hier ligt opnieuw een taak De vraag hoe we de strategische visie actualiseren nu de crisis voelbaar wordt.

Terug naar de begroting 2013:

Over de methodische opzet (het model) van de begroting zijn we nog steeds positief. We krijgen beter inzicht hoe de vlag erbij hangt, ook waar het zicht ontbreekt. Hier moeten we enthousiasme terugnemen. Een fors deel van de begroting krijgt het stempel "niet beïnvloedbaar". Dat aandeel zal met het oog op wat nog komen gaat, moeten worden opengebrouwen. Een opdracht aan het college. Te vaak wordt volstaan met het aankondigen van beleidsnotities, het onder handen hebben van inventarisaties of open einden als het gaat om de risico's. Dat leidt ertoe dat er sprake is van een grote marge aan onzekerheden. Daarom is het onverantwoord om nu JA te zeggen tegen deze begroting. Wel zullen we per hoofdstuk onze visie neerleggen, alternatieven aanwijzen en prioriteiten bekendmaken.

De betrokkenheid van inwoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld verbeteren. Het betrekken van burgers vinden wij een heel belangrijk doel. Het extra budget kan ook over een groter aantal jaren worden uitgesmeerd. Niet alleen goedkoper, ook de tijd zal in ons voordeel werken omdat het aandeel capabele en ervaren "inactieve" senioren zal toenemen. Uiteindelijk zullen die het implementatieproces mogelijk zelf verder kunnen uitdragen.

Van de opsomming van beïnvloedbare bedragen van € 440.000,- staat het openhouden van de servicepunten hoog op het wensenlijstje van LADA. Door de kosten hiervan weg te halen bij communicatie bezuinigen we daar de franje weg en houden nog € 99.000,- voor dit doel over. Slechts ruimte voor sobere communicatie en representatie. Geen nieuwe VNG jubilea of vergelijkbare uitspattingen.

Nu het college definitief op sterkte is kan ook overwogen om al per 1-1-2013 het aantal collegeleden terug te brengen tot 3 wethouders, of dat het aantal fte's wordt teruggebracht, verdeeld over het huidige team. Het ondersteunt het beeld dat het ernst is met de versobering en dat het bestuur daarin solidaire wil zijn met de pijn die de burger ervaart.

Het gemak waarmee eerder gedane investeringen weer worden teruggedraaid, fusiebeloften niet worden nagekomen stuit menig burger tegen de borst. Het sterkst geldt dit voor in het in het oog springende projecten.

Ook het invoeren van personeelsstop per 1/1/2013 en het terugbrengen van inleefuncties kan ons hierbij verder helpen. Het ontwikkelen van een uitwisselingsplan met buurgemeenten ("burenhulp", met gesloten beurs) en gemeenschappelijke functies kan soelaas bieden. Een personeelsstop kan worden opgeheven door de raad als daar echt aanleiding voor is.

De kosten voor de brandweer kan niet enkel worden gebaseerd op een meerjaren beleidsplan. Dat is veranderbaar. Ook hier geldt dat naar bezuinigingen gezocht zal moeten worden. Mogelijk is ook geld te vinden bij het op te stellen transitieakkoord.

De bibliotheken zullen naar onze mening moeten blijven, echter, de digitalisering zal tot een ander soort instituut moeten leiden. Het belang van ontmoeting zal eerder toenemen dan afnemen. Personeel en huisvesting vormen nu een te massief deel van de begroting. Aan zet is nu het management van de Kopgroep om tot een businessplan te komen. Wij als raad, of nog beter, de bevolking die hecht aan deze vorm van dienstverlening kan ook zelf met een tegenbegroting komen.

De taakstellende begroting € 300.000,-.

Een sportnota en een cultuurnota zijn onmisbare instrumenten. Ook hier zal de grens getrokken moeten worden wat we rekenen tot de kernwaarden voor de jeugd, de volwassenen en de oudere burger. Wat daaronder valt verdient ondersteuning, indien nodig. Wat daar buiten valt hoort tot het persoonlijke keuzedomein. Niet alles kan, of, niet alles kan nu. Een bijna vergeten grens in de tegenwoordige tijd. Handig voor jong en oud om een keuze – kostenladder te maken voor alle vormen van sport en cultuur die in Hollands Kroon te vinden zijn.

Een extra bedrag eenmalig uit de algemene middelen kan een uiterste oplossing zijn om noodzakelijke steun te verlenen. Nu maken we de begroting sluitend met € 650.000,-. Eenmalig moet dat meer kunnen ter voorkoming van afbraak en in afwachting van zorgvuldig gekozen beleid met kernwaarden.

In Hollands Kroon is onlangs de WMO raad geïnstalleerd. Wij menen dat niet alle 9 prestatievelden zijn opgenomen. (prestatieveld 8 en 9 ontbreken). Wij zijn van mening dat deze weeffout hersteld moet worden. De kanteling in de WMO, met hierin opgenomen de AWBZ, wordt nog onvoldoende over het voetlicht gebracht.

Met de recente ontwikkelingen in de Wieringermeer, de komst van een cacao-fabriek, de discussie over windmolens is de vraag opnieuw aan de orde: wat willen we met dit gebied? Verdraagt het zich met andere wensen op het gebied van b.v. toeristische ontwikkeling. Er zijn nota's waar e.e.a. is vastgelegd. De onlangs vastgestelde strategische visie dient als leidraad om de gewenste koers uit te zetten. De inzichten en wensen van burgers veranderen snel, en daarmee ook de vraag wat haalbaar en wenselijk is en wat niet. Hollands Kroon moet niet uitgroeien tot het afvalputje van de randstad.

Over de keuzes van de dekkingsmiddelen zullen we in deze fase nog geen uitspraken doen. Ons standpunt zal afhangen van de keuzes, wat krijgt de burger er voor terug en wat mag dat kosten, hoe hoog wordt de draaglast en op welke schouders wordt deze gelegd? Ook de brief van 8 oktober over de ontwikkeling gemeentefonds zullen we zorgvuldig wegen.

Dekking zal gevonden kunnen worden door alsnog toeristenbelasting in te voeren.

Voor nu: benieuwd naar de antwoorden van het college, de visie die de andere partijen op tafel leggen vandaag, en vooral, de discussie na de schorsing.